

Kwartaalmonitor Luchtvaart

derde kwartaal 2016

Passagiersvervoer blijft doorgroeien

- Groei passagiers op Schiphol en Eindhoven
- Vrachtvervoer Schiphol gegroeid, Maastricht sterk gedaald
- Vliegverkeer op kleine luchthavens stijgt
- Omzet dienstverlenende bedrijven daalt
- Financiële gegevens, 2014
- Passagiersvervoer in beeld: Passagiersvervoer naar werelddeel, Q3 2016

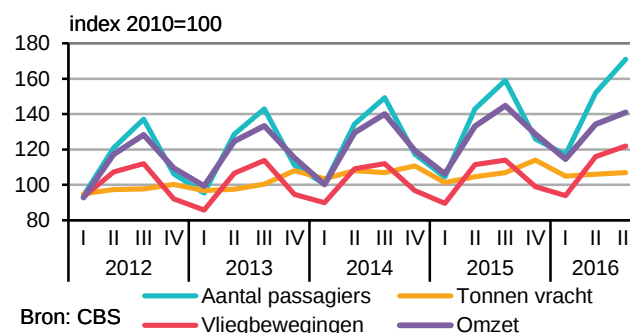
Het aantal passagiers dat van en naar Schiphol en de regionale luchthavens vloog lag in het derde kwartaal 7,6 procent hoger dan een jaar eerder.

De hoeveelheid vervoerde goederen nam licht toe. De stijging van 0,6 procent kwam geheel voor rekening van Schiphol. Op Maastricht, de andere luchthaven waar vrachtvervoer plaatsvindt, werd namelijk minder vracht afgehandeld in vergelijking met hetzelfde kwartaal in 2015.

De omzet van de dienstverlenende bedrijven binnen de luchtvaartbranche liet dit kwartaal voor het eerst in zes jaar een daling zien, van 2,6 procent.

Een overzicht van alle regionale en kleine luchthavens staat op de laatste pagina van deze monitor

Ontwikkeling luchthavens

Luchtvaart; nationale luchthavens

Schiphol en regionale luchthavens; passagiers

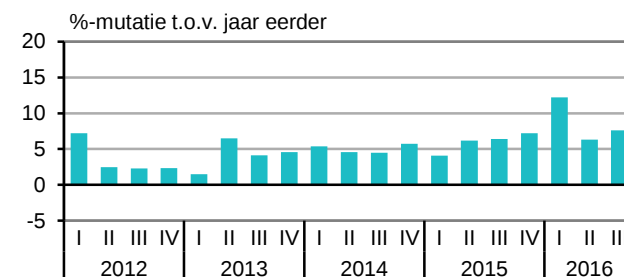
Passagiersvervoer groeit met 7,6 procent

De groei in het Nederlandse passagiersvervoer, die sinds 2010 zichtbaar is, zet zich ook in het derde kwartaal voort. Schiphol en de vier regionale luchthavens kregen bijna 20,8 miljoen passagiers te verwerken, een stijging van 7,6 procent ten opzichte van het derde kwartaal van 2015.

De grootste luchthaven, Schiphol, noteerde een groei van 7,6 procent. Eindhoven, de grootste regionale luchthaven in Nederland, liet de grootste stijging zien van het passagiersvervoer. In vergelijking met het derde kwartaal van 2015 groeide het aantal passagiers op deze luchthaven met bijna 15 procent.

De overige regionale luchthavens, Rotterdam The Hague, Groningen Eelde en Maastricht Aachen, zagen het aantal passagiers teruglopen in het derde kwartaal van 2016.

Ontwikkeling passagiers Schiphol en regionale luchthavens

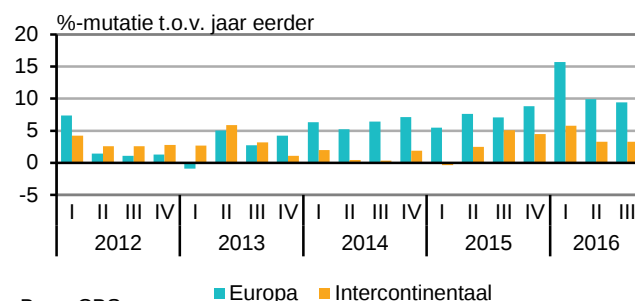

Luchtvaart; nationale luchthavens

Spanje als herkomst/bestemming grootste groeier

De zomer is de drukste periode voor Schiphol. In de maanden juli, augustus en september van 2016 zijn er in totaal 18,6 miljoen passagiers van of naar Schiphol gevlogen, een recordaantal. De meeste passagiers vlogen van of naar andere Europese landen. In het derde kwartaal waren het Verenigd Koninkrijk en Spanje het meest populair, met respectievelijk 2,6 miljoen en 1,8 miljoen passagiers. Spanje liet van de tien meest populaire bestemmingen, met 28 procent, de grootste groei zien in vergelijking met hetzelfde kwartaal vorig jaar. Turkije, die met 763 duizend passagiers op de zevende plek staat, liet met -17,7 procent de grootste daling zien. Deze daling is voornamelijk terug te zien bij de traditionele vakantiebestemmingen in het zuiden en westen van Turkije; het aantal passagiers dat van of naar Istanbul vliegt, laat een kleine plus zien.

Aantal passagiers Amsterdam Schiphol

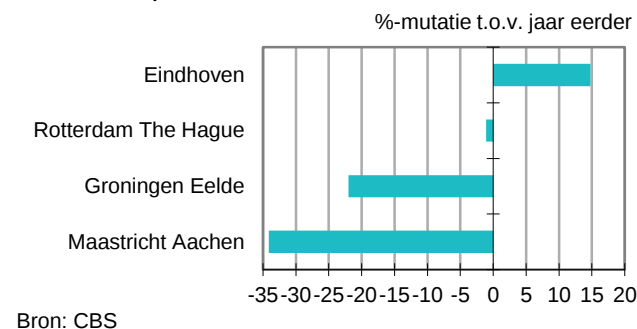
Luchtvaart; nationale luchthavens

Eindhoven relatief de grootste stijger

Na een tijdelijke daling in het tweede kwartaal door werkzaamheden, laat Eindhoven in het derde kwartaal weer een stijging zien van het passagiersvervoer. Ruim 1,5 miljoen passagiers vlogen in dit kwartaal via Eindhoven, bijna 15 procent meer dan een jaar eerder. Hiermee is deze luchthaven relatief gezien de grootste stijger.

De overige regionale luchthavens kregen in het derde kwartaal van 2016 allen minder passagiers te verwerken. Maastricht Aachen laat de grootste daling zien met 34,1 procent. Door het wegvallen van een aantal bestemmingen kreeg Maastricht dit kwartaal 49 duizend passagiers te verwerken, terwijl dit er in het derde kwartaal van 2015 nog bijna 75 duizend waren.

Ontwikkeling aantal passagiers per regionale luchthaven (derde kwartaal 2016)

Luchtvaart; nationale luchthavens

Schiphol en regionale luchthavens; goederen

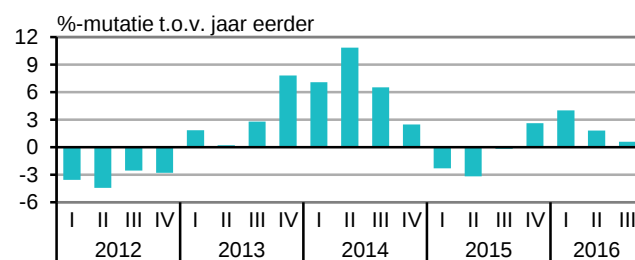
Vrachtvervoer op Schiphol groeit licht

Vrachtvervoer via de lucht van en naar Nederland vindt bijna volledig plaats op Schiphol. In het derde kwartaal van 2016 werd er bijna 416 duizend ton aan vracht via Schiphol vervoerd. Hiervan werd bijna 213 duizend ton in Nederland gelost, de andere 203 duizend ton zijn in Nederland op het vliegtuig geladen om naar het buitenland te worden vervoerd.

Het goederenvervoer op deze luchthaven is met 1,7 procent licht gestegen ten opzichte van een jaar eerder.

Op Maastricht Aachen wordt nog een klein deel van de goederen afgehandeld. In vergelijking met hetzelfde kwartaal een jaar eerder is de hoeveelheid vracht hier sterk afgenomen met 42 procent, tot 6,6 duizend ton. De hoeveelheid vervoerde vracht op Maastricht is sinds 2003 niet eerder zo laag geweest.

Ontwikkeling tonnage goederen

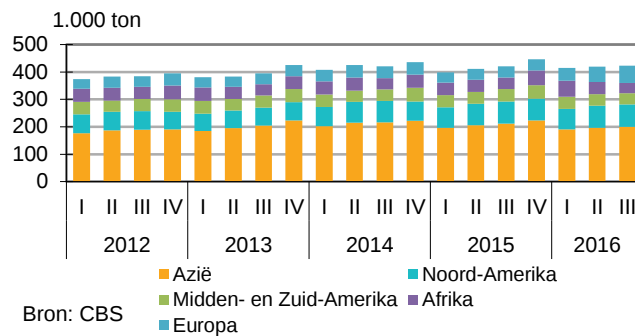
Luchtvaart; nationale luchthavens

Vrachtvervoer binnen Europa steeds belangrijker

Voor Schiphol is het vrachtvervoer van en naar andere Europese landen belangrijker geworden. Waar in het derde kwartaal van 2015 ruim 8 procent van de goederen van en naar andere Europese landen werd vervoerd, bedroeg dat aandeel dit kwartaal bijna 14 procent. De hoeveelheid goederen die van en naar Afrika, Amerika en Azië worden getransporteerd, zijn allen gedaald.

Maastricht heeft aan het eind van het tweede kwartaal van 2016 een luchtvaartmaatschappij zien vertrekken, waardoor er in het derde kwartaal onder andere vluchten van en naar Zuid-Amerika zijn weggevallen. Omdat op Maastricht relatief weinig luchtvaartmaatschappijen actief zijn, heeft het wegvallen of erbij komen van een maatschappij een grote invloed op de totale overslag van de luchthaven.

Tonnage goederen naar herkomst/bestemming

[Luchtvaart; nationale luchthavens](#)

Kleine luchthavens

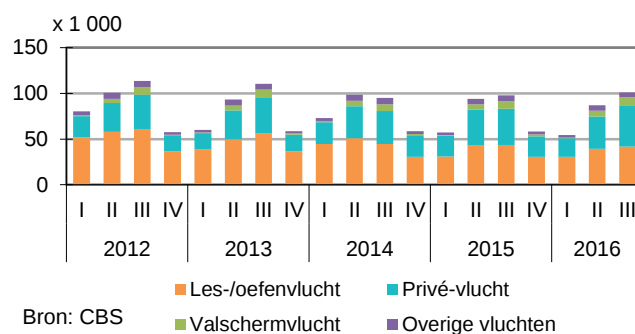
Stijging verkeer op kleine vliegvelden

In het derde kwartaal van 2016 is het totaal aantal vliegtuigbewegingen op de kleine luchthavens met 3,2 procent gestegen. Het verkeer op de kleine luchthavens bestaat voornamelijk uit lesverkeer, recreatief verkeer, maatschappelijk verkeer en zakelijk verkeer.

Recreatief verkeer, waar privé-vluchten, rondvluchten, valschermvluchten en zweefsleepvluchten onder vallen, beslaat in het derde kwartaal van 2016 ruim 59 procent van alle vliegtuigbewegingen op de kleine luchthavens. Dit aandeel bedroeg een jaar eerder nog 56 procent.

Het lesverkeer is dit kwartaal goed voor 36,6 procent van al het vliegverkeer op de kleine luchthavens. Vorig jaar was dit nog 39,4 procent.

Aantal niet-commerciële vliegtuigbewegingen

[Luchthavens; kleine luchthavens](#)

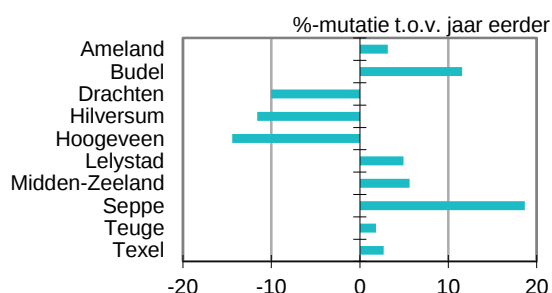
Grootste stijging vliegverkeer op Seppe

Vliegveld Breda International Airport (Seppe) laat in het derde kwartaal van 2016 met bijna 19 procent wederom een grote stijging zien in het aantal vliegtuigbewegingen. Deze stijging wordt veroorzaakt door de les- en oefenvluchten en de privé-vluchten, die goed zijn voor 87 procent van alle bewegingen op dit vliegveld. Beide soorten vluchten laten een stijging zien van rond de 20 procent ten opzichte van een jaar eerder.

De activiteit op vliegveld Hoogeveen is het sterkst gedaald. Op dit vliegveld zijn het voornamelijk de les- en oefenvluchten die sterk gedaald zijn, van 1320 bewegingen in het derde kwartaal van 2015 naar 520 bewegingen in het derde kwartaal van 2016.

De omvang van het vliegverkeer op kleine luchthavens wordt vaak beïnvloed door weersomstandigheden.

Ontwikkeling aantal vliegbevegingen (derde kwartaal 2016)

[Luchthavens; kleine luchthavens](#)

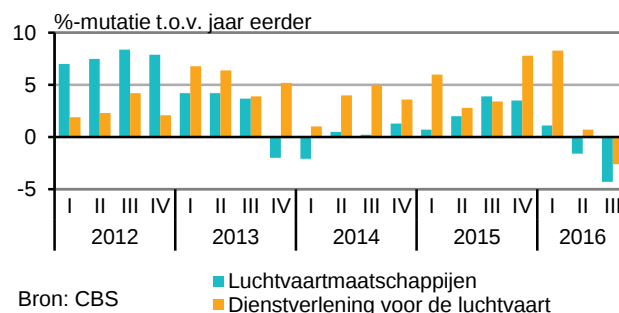
Omzet en conjunctuur

Omzet luchthavens daalt voor het eerst in jaren

De dienstverlenende bedrijven binnen de luchtvaartbranche (voornamelijk luchthavens, luchtverkeersleiding en afhandelaars) lieten voor het eerst in zes jaar een omzetzakking zien, van 2,6 procent. De omzet van de luchthavens nam jarenlang toe. Ondanks dat het aantal bewegingen en vervoerde passagiers stijgingen laten zien in het derde kwartaal, daalde de omzet doordat de start- en landingsgelden en de tarieven voor afhandeling van passagiers zijn verlaagd.

De omzet van de Nederlandse luchtvaartmaatschappijen nam in het derde kwartaal van 2016 af met ruim 4 procent. De luchtvaartmaatschappijen ondervinden veel concurrentie van low-budget maatschappijen en hebben de ticketprijzen aangepast.

Omzetontwikkeling luchtvaartbranche

Bron: CBS

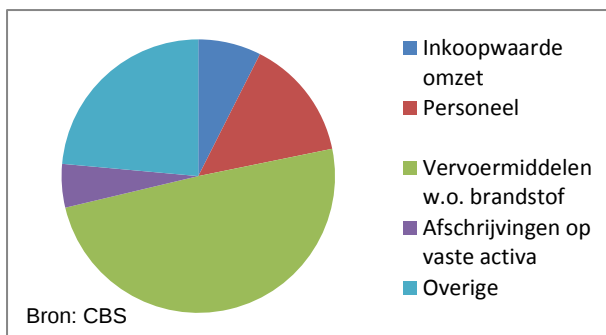
[Transportbedrijven; omzetontwikkeling](#)

Financiële gegevens 2014

Luchtvaartmaatschappijen

Werkzame personen (x 1000)	30,3
Bedrijfsopbrengsten (mln euro)	10.855
Bedrijfskosten (mln euro)	9.874
Bedrijfsresultaat (mln euro)	981

Bedrijfskosten luchtvaartmaatschappijen, 2014

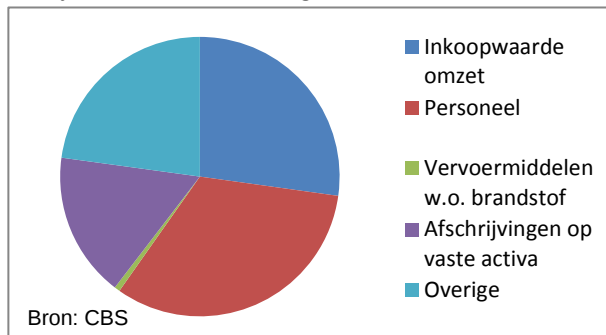
Bron: CBS

[Bedrijfsleven; arbeid en financiën](#)

Dienstverlening voor de luchtvaart

Werkzame personen (x 1000)	6,4
Bedrijfsopbrengsten (mln euro)	1.736
Bedrijfskosten (mln euro)	1.379
Bedrijfsresultaat (mln euro)	339

Bedrijfskosten dienstverlening voor de luchtvaart, 2014

Bron: CBS

[Bedrijfsleven; arbeid en financiën](#)

Passagiersvervoer in beeld

Passagiersvervoer van en naar Nederlandse luchthavens

Kw3 2016, passagiers in mln

Opmerkingen betreffende deze publicatie

- Amsterdam Airport Schiphol wordt apart behandeld.
- Regionale luchthavens: Rotterdam The Hague Airport, Eindhoven Airport, Maastricht Aachen Airport, Groningen Airport Eelde.
- Kleine luchthavens: Ameland, Budel, Drachten, Hilversum, Hoogeveen, Lelystad, Midden-Zeeland, Seppe, Teuge, Texel.
- In verband met onvoldoende kwaliteit van de data, wordt het vliegverkeer op Caribisch Nederland dit kwartaal niet beschreven.
- Deze publicatie is samengesteld op basis van cijfers zoals deze op 21 december 2016 bekend waren. Mogelijk zijn er op het moment van lezen actuelere cijfers, deze kunt u vinden via de links onder de grafieken.

Meer informatie

CBS infoservice: [infoservice online](#)

Telefonisch: 088 5707070

Media:

CBS persdienst: persdienst@cbs.nl

Telefonisch: 070 3374444

Colofon

Tekst Sector Verkeer en Vervoer (SVV)

Datum 22 december 2016